

<p>Obrazac Metodičkih preporuka za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda predmetnih kurikuluma i međupredmetnih tema za osnovnu i srednju školu</p>	
OSNOVNI PODATCI	
Ime i prezime	Danijela Kegalj
Zvanje	profesor povijesti i etnologije
Naziv škole u kojoj ste trenutačno zaposleni	Gimnazija Županja
Adresa elektroničke pošte	danijela.kegalj@skole.hr
Naslov Metodičkih preporuka	Uloga i obilježja vladara Mezopotamije i Perzije (dio teme: Države prvih civilizacija)
Predmet (ili međupredmetna tema)	povijest
Za međupredmetnu temu navesti u okviru kojeg nastavnoga predmeta, sata razrednika ili izvannastavne aktivnosti se izvodi.	
Razred	1. razred gimnazije
OBVEZNI ELEMENTI	
Odgajno-obrazovni ishod (oznaka i tekst iz kurikuluma predmeta ili međupredmetnih tema objavljenih u NN)	POV SŠ D.1.1. Učenik istražuje proces stvaranja i širenja države na Starome Istoku i u Europi.
Tijek nastavnog sata	<p>UVODNI DIO SATA:</p> <p>Kratka refleksija:</p> <p>Kroz kratak zadatak svrstavanja u alatu wordwall učenici se prisjećaju</p>

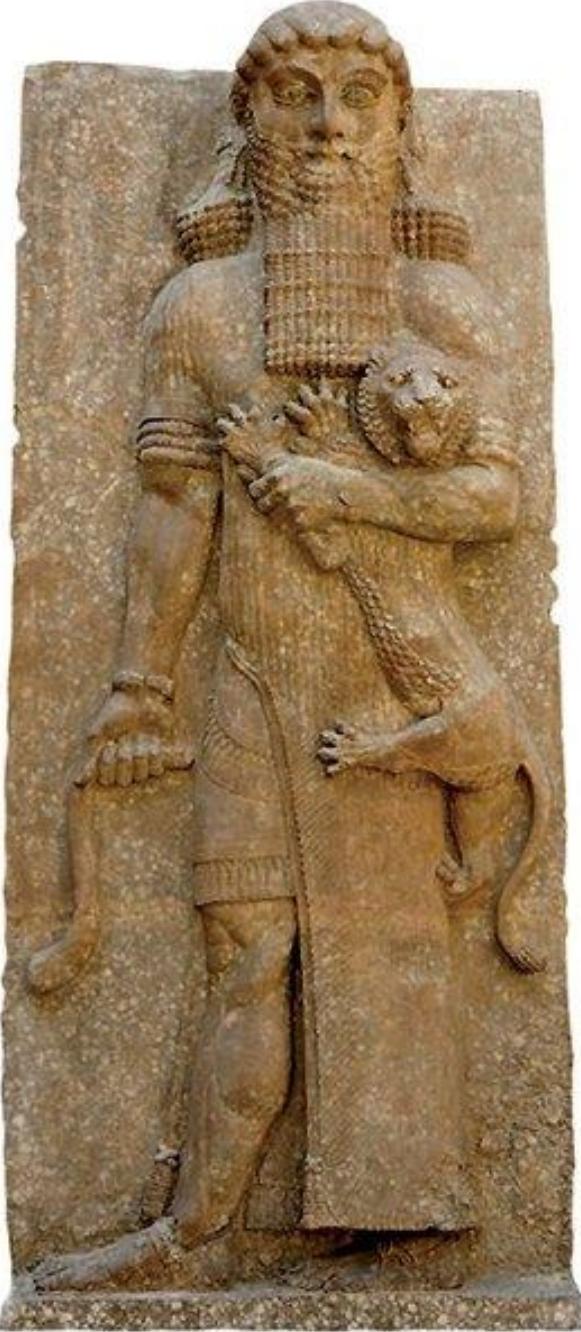

	<p>najvažnijih vladara i dostignuća država starog Istoka.</p> <p>Kroz nekoliko pitanja olujom ideja definiraju najveće države starog Istoka i prisjećaju se pojmove: apsolutne monarhije i orijentalne despocije. (5 minuta)</p> <p>GLAVNI DIO SATA</p> <p>Podjelom na 4 grupe učenici dobivaju različite vrste izvora o vladarima starog Istoka (Gilgameš, Asurbanipal, Darije), koje moraju proučiti i odgovoriti na pitanja vezana uz obilježja i ulogu vladara. Svaki učenik ima zadatku odgovoriti barem na jedno pitanje. U grupi se analiziraju odgovori i eventualno dopunjavaju. (20 minuta)</p> <p>Preko projektoru nastavnica prikazuje izvore, a predstavnici skupine kratko prezentiraju obilježja pojedinih vladara, izvore njihove moći te kontinuitete i promjene u ulozi vladara. (10 minuta).</p> <p>ZAVRŠNI DIO SATA I REFLEKSIJA</p> <p>Učenici odgovaraju na pitanja u izlaznoj kartici o zajedničkim obilježjima i razlikama u vladanju vladara Istoka. Metodom 3-2-1 učenici zapisuju opažanja o naučenom. (10 minuta)</p>
Opis svih aktivnosti (što rade učenici, a što učitelj/nastavnik)	<p>Nakon što su učenici u prethodnim satima upoznali glavna obilježja razvoja država starog Istoka, njihovo širenje i najpoznatije vladare, na ovom satu se ostvaruju sljedeći ishodi aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Učenik na primjeru slikovnih i pisanih izvora analizira uzroke i posljedice pojave kulta vladara u Mezopotamiji (Sumer, Asirija, Perzija)2. Učenik na primjeru slikovnih i pisanih izvora analizira kontinuitet i promjenu u ulozi vladara Mezopotamije i Perzije3. Učenik na primjerima slikovnih izvora analizira različita fizička i ceremonijalna obilježja mezopotamskih vladara. <p>Nastavnik za uvodnu aktivnost učenicima prikazuje kratki digitalni alat grupiranja i povezivanja pojmove u alatu Wordwall, https://wordwall.net/resource/553314/povijest/dr%cc%beave-i-vladari-starog-istoka,</p> <p>tako da učenici povezuju vladare sa spomenicima ili državama. Razgovorom se ponavlja se sadržaj s prethodnih sati, tako da učenici u razgovoru s nastavnikom navode glavna obilježja država Mezopotamije i Perzije, kao i tumačenje pojmove teokratska monarhija i orijentalna despocija. Zatim nastavnica najavljuje da su ishodi sata analiza obilježja i uloge vladara u državama starog Istoka, radom na povjesnim izvorima. (5 minuta)</p> <p>Učenike se dijeli u 4 skupine. Najbolje bi bilo da pri ulasku u razred učenici dobivaju brojive skupine i da se pri ulasku odmah smještaju za stol s nazivom skupine, da bi što više vremena ostalo za rad.</p>

	<p>Nakon podjele u skupine, svaka grupa dobiva po jednu grupu izvora i pitanja vezana uz njih:</p> <p>Skupina 1 obrađuje slikovni izvor i pitanja vezana uz Gilgameša (izvor 1)</p> <p>Skupina 2 obrađuje slikovne izvore i pitanja vezana uz Asurbanipala (izvori 2,3 i 4)</p> <p>Skupina 3 obrađuje slikovni izvor i pitanja vezana uz Darija I. (izvor 5)</p> <p>Skupina 4 obrađuje pisani izvor i pitanja vezana uz Darija I. (izvor 6)</p> <p>Namjerno je razmjerno veći broj obrađenih izvora vezanih uz Darija i Asurbanipala da bi se naglasila sve veća važnost i uloga vladara s obzirom na širenje posjeda pojedinih država. Također, ukoliko ima učenika s poteškoćama, može im se dati mogućnost biranja vrste izvora na kojem će raditi. Međutim, pitanja o Gilgamešu podrazumijevaju vještinsku interpretaciju i slike i teksta, jer se u tekstu referira i na ep, pa stoga ta pitanja, razmjerno malobrojnija od ostalih, nisu ni u kojem slučaju manje zahtjevna.</p> <p>Učenici u skupinama dobivaju zadatok odgovoriti na pitanja, tako da svatko pročita tekst i odgovori na pitanje koje mu se dodijeli na papiricu koji je dobio svrstavanjem u grupe). Na kraju aktivnosti svi članovi grupe usmeno prezentiraju jedan drugome odgovore uz potrebne nadopune vršnjačkim vrednovanjem. Svoje zaključke zapisuju na zajedničkom papiru, koji će kasnije dati ostalim grupama kao izvor znanja. (20 minuta)</p> <p>Nakon rada u skupini, svaka grupa odabire predstavnika, koji uz prezentaciju izvora na ekranu projektoru ukratko prezentira rad i zaključke vezane uz izvor koji su dobili, uz sugestiju nastavnice o eventualnim dopunama. Eventualne dopune se upisuju u zajednički papir, koji će predstavnici svake skupine poslje skenirati/slikati i poslati članovima svoje skupine. Na taj način učenici preuzimaju odgovornost za formiranje repozitorija znanja. (10 minuta)</p> <p>Nastavnica učenicima dijeli izlazne kartice u kojima sažimaju zaključke, a metodom 3-2-1 zapisuju što su naučili, što im nije potpuno jasno i što im je ostalo nejasno. Te izlazne kartice nastavnik pregledava kod kuće, uz pisano povratnu informaciju svakom učeniku. Učeničke podatke iz 3-2-1 nastavnik bilježi radi unapređenja svog procesa poučavanja. Pregledane izlazne kartice nastavnik vraća učenicima sljedeći sat. (10 minuta)</p>
--	--

Sadržaji koji se koriste u aktivnostima	<p>1. Slikovni izvor o Gilgamešu</p> <p>http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=21996</p> <p>(posljednji posjet 14.07.2019.)</p>

2. Slikovni izvor o Asurbanipalu (1)

<https://www.biografiasyvidas.com/biografia/a/fotos/asurbanipal.jpg>

(posljednji posjet: 14.07.2019.)

3. Slikovni izvor o Asurbanipalu (2)

<http://arkeofili.com/wp-content/uploads/2018/06/bani3.jpg>

(posljednji posjet: 14.07.2019.)

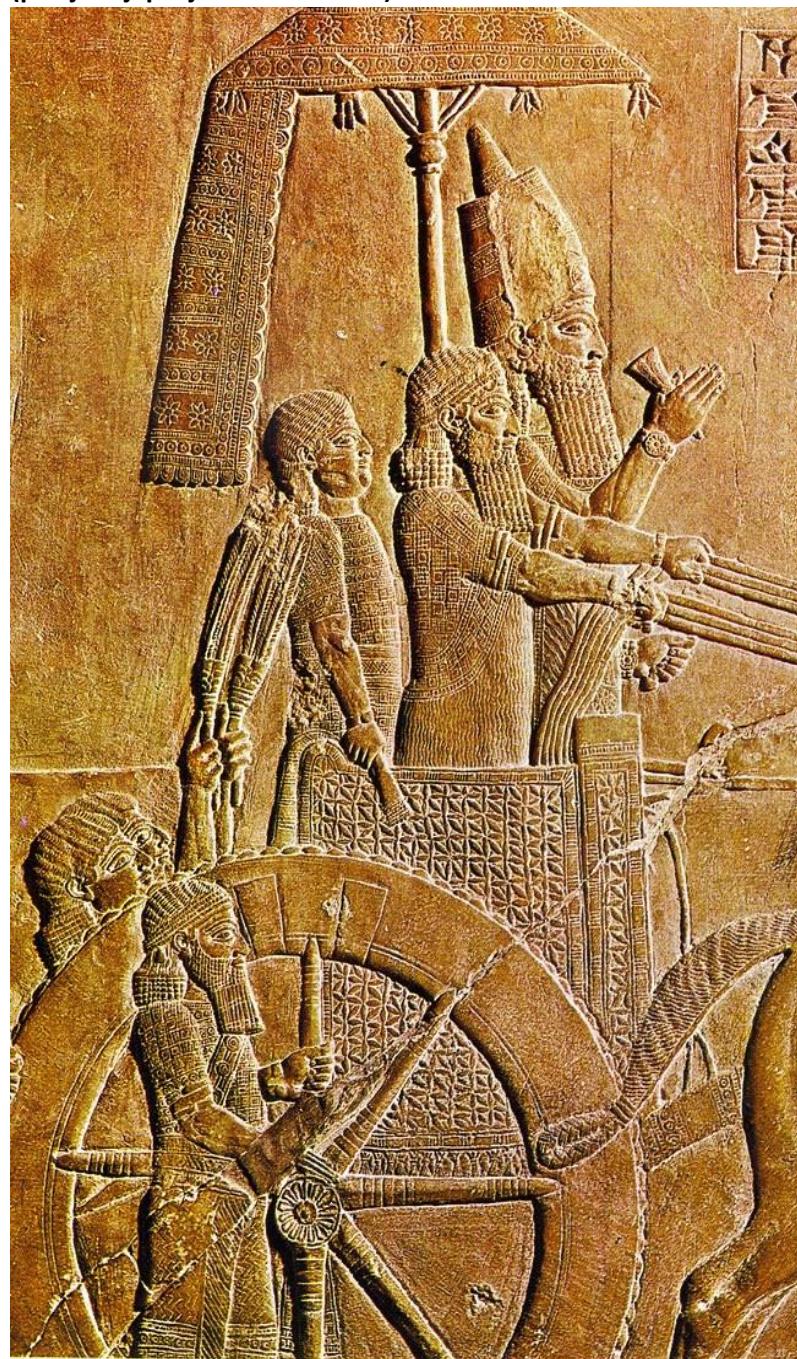

4. Slikovni izvor o Asurbanipalu (3)

https://live.staticflickr.com/2146/2408902918_8068e0568b_b.jpg

(posljednji posjet: 14.07. 2019.)

5. Slikovni izvor o Dariju I.

<http://proleksis.lzmk.hr/16883/> (zadnji posjet 14.07. 2019.)

6. Pisani izvor o Dariju I.

„Ja sam veliki kralj Darije, kralj kraljeva, kralj u Perziji, kralj zemalja, sin Histaspov, unuk Arsamov, Ahemenid. Govori kralj Darije: Moj je otac Histasp; Histaspov je otac Arsam; Arsamov je otac Ariaramnes; Ariaramnesov otac je Teisp; Teispov je otac Ahemenid.

Govori kralj Darije: Zbog toga se zovemo Ahemenidi. Od davnih smo vremena ugledni. Od davnih je vremena naša obitelj kraljevska...

Govori kralj Darije: Ovo su zemlje koje su mi pripale; milošću Ahuramazde ja sam postao njihov kralj: Perzija, Suza, Babilon, Asirija, Arabija, Egipat, (zemlje) na moru, Sparda, Jonija, Medija, Armenija, Kapadokija, Partija, Drangijana, Aria, Korazmija, Baktrija, Sogdijana, Ga(n)dara, Skitija, Satagidija, Arachosia, Maka; sveukupno 23 zemlje.“

<https://nova-akropola.com/kulture-i-civilizacije/tragom-proslosti/kako-je-odgonetnuto-klinasto-pismo/> (posljednji posjet: 14.07. 2019.)

<p>Primjeri vrednovanja za učenje, vrednovanja kao učenje ili naučenog uz upute</p>	<p>Vrednovanje za učenje:</p> <ul style="list-style-type: none">a) Tijekom prezentacije nakon rada na izvorima nastavnik daje eventualne <u>sugestije za nadopunu odgovora.</u>b) <u>Izlazna kartica na kraju sata:</u>
--	---

	<p><u>Učenici odgovaraju na slijedeća pitanja, koje im je nastavnik isprintao:</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. Koja su fizička i ceremonijalna obilježja vladara Mezopotamije i Perzije?2. Što je isto, a što se promjenilo kod obilježja moći vladara starog Istoka od Sumera do Asirije?3. Na čemu se temeljila moć mezopotamskih vladara, a na čemu perzijskih? <p>Vrednovanje kao učenje:</p> <p>a) <u>Vršnjačko vrednovanje:</u> Na kraju aktivnosti rada u grupi učenici jedni drugima prezentiraju odgovore na pitanja, a ostali nadopunjaju. Važna je odgovornost svakog člana skupine jer rezultati njihove zajedničke analize postaju repozitorij znanja za ostale skupine, koje nisu radile na tom izvoru.</p> <p>b) <u>Samovrednovanje:</u> Metodom 3-2-1 učenici zapisuju tri nova pojma koja su naučili, dva pojma koja im još uvijek nisu potpuno jasna i jedan pojam koji im je ostao potpuno nejasan, odnosno nisu ga upamtili. Izlazne kartice i podatke iz 3-2-1 upitnika nastavnik pregledava kod kuće, uz pisano povratnu infomaciju svakom učeniku- Podatke iz 3-2-1 bilježi radi unapređenja svog procesa poučavanja. Izlazne kartice vraća učenicima sljedeći sat.</p> <p>Vrednovanje naučenog:</p> <p>U <u>uvodnoj refleksiji</u> učenici <u>ponavljaju gradivo</u> prethodnih sati kao uvod u rad na izvorima, koristeći se gotovim materijalom koji je pripremila nastavnica u alatu Wordwall (https://wordwall.net/resource/553314/povijest/dr%c5%be_ave-i-vladari-starog-istoka), kao i usmenim odgovorima na postavljena pitanja. Odgovore u Wordwallu učenici mogu pisati preko pametnih telefona ili tableta, a mogu i usmeno, zajedničkim putem preko projiciranja na pametnoj ploči.</p>
Razrađeni problemski zadaci, zadaci za poticanje kritičkog razmišljanja, kreativnosti i/ili istraživački zadaci; ovisno o predmetu i nastavnoj temi	<p><i>Skupina 1 - Zadaci vezani uz 1. - slikovni izvor o Gilgamešu</i></p> <p>ODGOVORI NA PITANJA:</p> <p><i>Gilgameš, legendarni kralj sumerskog grada Uruka, čija su junačka djela i potraga za vječnim životom opisana u prvom književnom djelu na klinastom pismu „Epu o Gilgamešu“. Na 12 pločica, pronađenim u Ninivi, opisane su pustolovine Gilgameša i njegovog prijatelja, poludivljeg Enkidua. U epu je opisan i opći potop, a priču su kasnije preuzeli Akađani, Babilonci i Židovi. Prema: http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=21996 (posljednji posjet 14.7. 2019.)</i></p> <p><i>Pogledaj reljef „Heroj Gilgameš drži lava“, na slici 1, koji se čuva u muzeju Louvre u Parizu i odgovori na pitanja:</i></p> <ol style="list-style-type: none">1. <i>Koja su fizička obilježja Gilgameša koja vidiš na reljefu?</i>2. <i>Životinje koje su prikazane na reljefu su dio priče o Gilgamešovim pustolovinama. Što misliš, po čemu se vidi da je Gilgameš gospodar prikazanih</i>

zvijeri?

3. Što bi u prenesenom značenju moglo značiti da je vladar Gilgameš pobjednik nad zvijerima?

Skupina 2 - Zadaci vezani uz 2.3. i 4. - slikovne izvore o Asurbanipalu

**PROUČI SLIKE KOJE PRIKAZUJU ASIRSKOG VLADARA ASURBANIPALA II. IZ 7.ST.
PR.I ODGOVORI NA PITANJA DOLJE:**

1. Kome su namijenjeni ovi prikazi Asurbanipala? Koja im je namjena?
2. Koja su fizička obilježja i simboli Asurbanipala kao kralja, koja se mogu vidjeti na slici? Zašto su baš ta obilježja odabrana da predstavljaju vladara?
3. S kim se Asurbanipal bori na slici 2? Što bi ta borba trebala poručiti njegovim podanicima?
4. Koja oružja koristi Asurbanipal? Zašto je to jedan od uzroka brzog i uspješnog širenja asirske države?

Skupina 3 - Zadaci vezani uz 5. - slikovni izvor o Dariju I.

POGLEDAJ PRIKAZ DESNO I ODGOVORI NA PITANJA:

<http://proleksis.lzmk.hr/16883/> (posljednji posjet 14.07. 2019.)

Prikazan je perzijski car Darije I. na prijestolju prilikom primanja (audijencije) stranih diplomata. Detalj je to iz riznice u Perzepolisu.

1. Koja su vladarska obilježja koja primjećuješ kod Darija I.?
2. Kakvu je poruku trebala prenijeti ova poza u kojoj je Darije I. prikazan?
3. Je li interpretacija koja je ovdje prikazana afirmativna ili negativna u opisu Darija? Pojasni.

Skupina 4 – Zadaci vezani uz 6.- pisani izvor o Dariju I.

**PROČITAJ NATPIS S BEHISTUNSKE STIJENE, POMOĆU KOJE JE DEŠIFRIRANO
KLINASTO PISMO I ODGOVORI:**

„Ja sam veliki kralj Darije, kralj kraljeva, kralj u Perziji, kralj zemalja, sin Histaspov, unuk Arsamov, Ahemenid. Govori kralj Darije: Moj je otac Histasp; Histaspov je otac Arsam; Arsamov je otac Ariaramnes; Ariaramnesov otac je Teisp; Teispov je otac Ahemenid.

Govori kralj Darije: Zbog toga se zovemo Ahemenidi. Od davnih smo vremena ugledni. Od davnih je vremena naša obitelj kraljevska...

Govori kralj Darije: Ovo su zemlje koje su mi pripale; milošću Ahuramazde ja sam postao njihov kralj: Perzija, Suza, Babilon, Asirija, Arabija, Egipat, (zemlje) na moru, Sparda, Jonija, Medija, Armenija, Kapadokija, Partija, Drangijana, Arijia, Korazmija, Baktrija, Sogdijana, Ga(n)dara, Skitija, Satagidija, Arachosija,

	<p>Maka; sveukupno 23 zemlje.“</p> <p>https://nova-akropola.com/kulture-i-civilizacije/tragom-proslosti/kako-je-odgonetnuto-klinasto-pismo/ (posljednji posjet: 14.7. 2019.)</p> <ol style="list-style-type: none">1. <i>Koja je namjena ovog teksta?</i>2. <i>Navedi dva načina obraćanja Darije I. podanicima iz kojih se vidi da se Darije smatra povlaštenim.</i>3. <i>Smarta li se Darije I. božanskom osobom? Navedi dokaz iz teksta.</i>4. <i>Zašto Darije I. u tekstu navodi svoje pretke?</i>5. <i>Navedi barem šest današnjih država koje su pokrivale područje vladavine Darije I., a koje možeš iščitati iz teksta.</i>
DODATNI ELEMENTI¹	
Poveznice na više odgojno-obrazovnih ishoda različitih predmeta ili očekivanja međupredmetnih tema	<p>UČITI KAKO UČITI</p> <p>https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_154.html (posljednji pristup 14.7. 2019.)</p> <p>uku A.4/5.1. 1.Upravljanje informacijama Učenik samostalno traži nove informacije iz različitih izvora, transformira ih u novo znanje i uspješno primjenjuje pri rješavanju problema.</p> <p>uku A.4/5.2. 2. Primjena strategija učenja i rješavanje problema Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja i rješavanju problema u svim područjima učenja.</p> <p>uku A.4/5.4. 4. Kritičko mišljenje Učenik samostalno kritički promišlja i vrednuje ideje.</p> <p>uku B.4/5.1. 1. Planiranje Učenik samostalno određuje ciljeve učenja, odabire pristup učenju te planira učenje.</p> <p>uku B.4/5.2. 2. Praćenje Učenik prati učinkovitost učenja i svoje napredovanje tijekom učenja.</p> <p>uku B.4/5.4. 4. Samovrednovanje/ samoprocjena</p> <p>Učenik samovrednuje proces učenja i svoje rezultate, procjenjuje ostvareni napredak te na temelju toga planira buduće učenje.</p> <p>uku D.4/5.2. 2. Suradnja s drugima</p> <p>Učenik ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spremjan je zatražiti i ponuditi pomoći.</p>

¹ Sastavni elementi prijave koji omogućuju dodanu vrijednost provedbi javnog poziva. Nisu obavezni, ali nose dodatne bodove u skladu s kriterijima procjene Metodičkih preporuka.

	<p>UPORABA IKT-A</p> <p>https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_150.html (posljednji pristup 14.07. 2019.)</p> <p>ikt A.5.2.</p> <p>Učenik se samostalno služi društvenim mrežama i računalnim oblacima za potrebe učenja i osobnoga razvoja.</p> <p>HRVATSKI JEZIK</p> <p>https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_10_215.html (posljednji pristup 14.07. 2019.)</p> <p>SŠ HJ A.1.4 .Učenik piše tekstove opisnoga i pripovjednog diskursa u kojima ostvaruje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>LIKOVNA UMJETNOST</p> <p>https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_162.html (posljednji pristup 14.07. 2019.)</p> <p>SŠ LU C.1.1. Učenik prosuđuje međuodnos konteksta i umjetničkoga djela/stila.</p>
Aktivnost u kojima je vidljiva interdisciplinarnost	<p>Rad na tekstovima (korelacija s Hrvatskim Jezikom)</p> <p>Rad na interpretaciji slikovnog materijala (korelacija s Likovnom umjetnosti)</p>
Aktivnosti koji obuhvaćaju prilagodbe za učenike s teškoćama	<p>Učenicima se može dati da odaberu koji sadržaj radije žele obrađivati: učenici s disleksijom i disgrafijom mogu odabrati analizu slikovnog materijala. U tom slučaju, pitanja će im biti pojednostavljena na: „Opiši koja su obilježja vladara vidljiva na slici..“. Može im se i povećati font i prored slova ili zadužiti nekog od učenika da im pročitaju.</p> <p>Ukoliko učenik s disleksijom ima jako dobro pamćenje, on može biti predstavnik skupine koji će prezentirati zaključke grupe.</p> <p>Učenicima s poteškoćama vida može se snimiti tekst i pitanja, a oni će sudjelovati u skupini s tekstrom te na isti način bilježiti svoje odgovore.</p> <p>Učenik s ADHD može imati zadatak mjeriti vrijeme do isteka aktivnosti, dijeliti izlazne kartice i prikupljati ih nazad, kao i pokrenuti wordwall kviz ili prikazivati na pametnoj ploči izvore koji prate izlaganje pojedinih skupina.</p>
Aktivnosti za motiviranje i rad s darovitim učenicima	<p>Daroviti učenici mogu biti voditelji skupina, koji će provesti završnu analizu uradka, skenirati, pohranjivati i diseminirati uradke pojedinih skupina učenicima preko elektroničke pošte.</p> <p>S nastavnikom daroviti učenik može voditi proces analize izlaznih kartica i 3-2-1</p>

	metode samovrednovanja.
Upute za kriterijsko vrednovanje kompleksnih i problemskih zadataka i/ili radova esejskoga tipa	
Projektni zadaci (s jasnim scenarijima, opisima aktivnosti, rezultatima projekta, vremenskim okvirima)	
Poveznice na multimedijске i interaktivne sadržaje	https://wordwall.net/resource/553314
Prijedlozi vanjskih izvora i literature	<p>C.W.Ceram, Bogovi, grobovi i znanstvenici. Roman o arheologiji. Cid Nova, Zagreb, 2004</p> <p>E. Cravetto(ur.); Povijest 1. Prapovijest i prve civilizacije. Europapress holding d.o.o., Zagreb, 2007</p> <p>www.enciklopedija.hr (posljednji posjet: 14.07. 2019)</p> <p>https://nova-akropola.com/kulture-i-civilizacije/tragom-proslosti/kako-je-odgonetnuto-klinasto-pismo/ (posljednji posjet: 14.7. 2019.)</p>